

KESKKONNAAMET

Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava 2013-2022

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	4
1.1. Ala iseloomustus.....	4
1.2. Maakasutus.....	5
1.3. Huvigrupid.....	7
1.4. Kaitsekord.....	7
1.5. Uuritus.....	8
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud.....	8
1.5.2. Riiklik seire.....	8
1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus.....	8
2. Väärtused ja kaitse-eesmärgid.....	9
2.1. Kaitsealused liigid.....	9
2.1.1. Roheline kaksikhammas.....	9
2.2. Kooslused.....	11
2.2.1. Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*).....	12
2.2.2. Vanad loodusmetsad (9010*).....	12
2.2.3. Vanad laialehised metsad (9020*).....	13
3. Ala ja selle väärtuste tutvustamine ning külastuskorraldus.....	14
4. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused ja eelarve.....	15
4.1 Tegevused.....	15
4.1.1. Inventuurid ja seired.....	15
4.1.2. Hooldus- ja taastamistegevused.....	16
4.1.3. Taristu.....	17
4.1.4. Kaitsekorralduskava vahehindamine ja uue kava koostamine.....	18
4.2 Eelarve.....	19
5. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine.....	20
Kasutatud materjalid.....	21
LISAD.....	22
Lisa 1. Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri.....	23
Lisa 2. Natura standardandmebaasi elupaigaandmestiku muutmise ettepanek.....	26
Lisa 3. Mihkli looduskaitseala väärtuste koondtabel.....	27
Lisa 4. Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava kaasamiskoosolekute materjalid.....	28

Vastavalt looduskaitseaduse § 25 on kaitsekorralduskava hoiualade ja kaitsealade alapõhise kaitse korraldamise aluseks.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava (edaspidi ka *KKK*) eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *ala*)- selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärke ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärke määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamisel viidi läbi kaks kaasamiskoosolekut, üks kaitsekorralduskava koostamise alguses (26. aprillil 2012) ja teine esialgse kava tutvustamiseks (25. septembril 2012). Kaasamiskoosolekutega seotud materjalid on esitatud lisa 4.

Kava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni kaitse planeerimise spetsialist Marja-Liisa Meriste (tel: 447 7380, e-post: Marja-Liisa.Meriste@keskkonnaamet.ee). Kava koostas Elusloodus OÜ, kelle töörühma kuulusid: Piret Kiristaja, Uudo Timm ja Urmas Vahur (tel: 5131389, e-post: elusloodus@gmail.com).

Kaitsekorralduskava on valminud „Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013“ ja sellest tuleneva „Elukeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Säästva keskkonnakasutuse infrastruktuuride ja tugisüsteemide arendamine“ meetme „Kaitsekorralduskavade ja liikide tegevuskavade koostamine looduse mitmekesisuse säilitamiseks“ programmi alusel Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest.

1. Sissejuhatus

1.1. Ala iseloomustus

Mihkli looduskaitseala asub Pärnu maakonnas Koonga vallas Mihkli külas ning see on loodud kaitsmaks tammikut ja sellele omast liigilist mitmekesisust.

1978. aastal tehtud uuringute kohaselt peaks tammik pärinema umbes 1750. aastast (Valdmann 2001). Tol ajal kuulus tammik Keblaste mõisale. Seetõttu on siinset tammemetsa mitmel pool vanemas kirjanduses nimetatud ka Keblaste tammikuks.

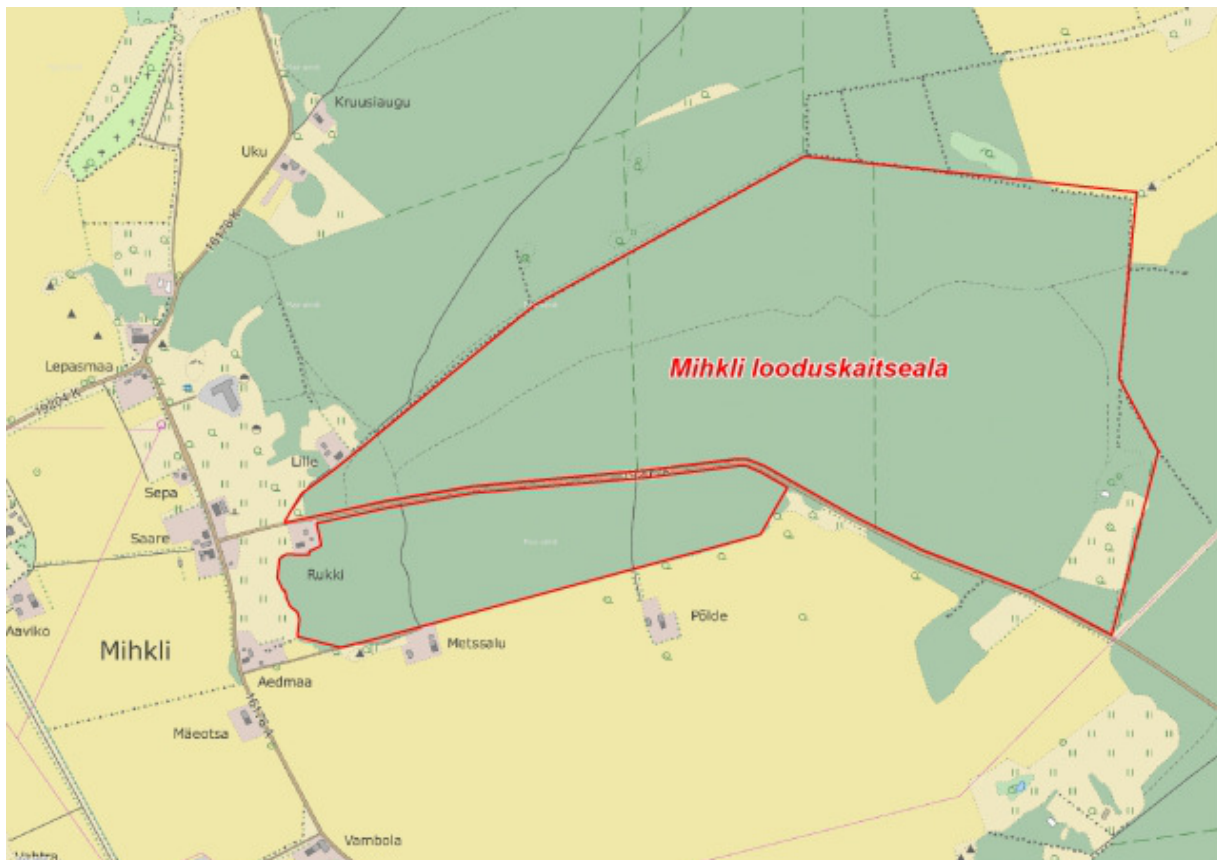
Mihkli tammik asub Mihkli aluspõhjalisel kõrgendikul, keskmiselt 80 cm tüsedusel veeriselisel ja rähksel liivsavil. Ala katavad leostunud kamarmullad, mille huumuskihi tüsedus on 18–28 cm. Sellised mullad vastavad sinilille, naadi ja rohuloo kasvukohatüübile. Mihkli tammikut peetakse üheks ilusamaks looduslikuks tammikuks, kus ligikaudu pooled puudest on sirgetüvelised tammed.

Vanas tammikus kasvab ka 120–130 aasta vanuseid kaski. Üsna suure ala (umbes 15 hektarit) võtavad enda alla männikud, kus mändide all kasvab ka tamme. Vähemal määral on kuuse, kase ja haava enamusega metsi. Looduskaitseala idaosas kasvab jäänukina vanast puukoolist üksikuid võõrliike. Neist väärrib tähelepanu üle 100 aasta vanuste siberi lehiste rühm.

Paarkümmend aastat tagasi (1986) on ligi kahele hektarile istutatud tammi, kes torkavad loodumetsas tänini silma sirgete ridade tõttu.

Tammik on ka elupaigaks ohustatud taime- ja loomaliikidele. Juba 1935. aastal on siin kirja pandud 193 liiki selgrootuid (Habermann 1935, Kiristaja 2004). Kaitsealustest liikidest on siin registreeritud põhja-nahkhiir, nattereri lendlane ja pruun-suurkõrv, roheline kaksikhammas, lilla kukeseen ning Bloxami punalehik.

Tammik on kaitse alla võetud 1957. aastal botaanilis-zooloogilise kaitsealana. Praegustes piirides kinnitati Mihkli looduskaitseala Vabariigi Valitsuse 12. veebruari 2004. aasta määrusega nr 36 "Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri" (lisa 1). Kaitseala pindala on 89 hektarit (joonis 1).

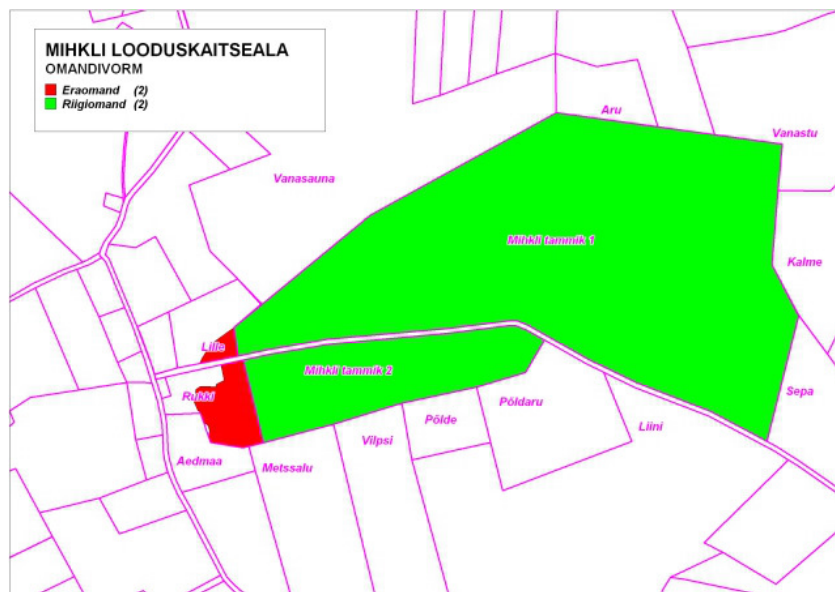
Joonis 1. Mihkli looduskaitseala paiknemine (*aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-kaardirakendus*)

Mihkli looduskaitseala kuulub rahvusvahelise tähtsusega Natura 2000 alade võrgustikku Mihkli loodusala (EE0040307).

1.2. Maakasutus

Mihkli looduskaitseala praegustesse piiridesse jääb valdavalt riigimaa, ala lääneosas esineb ka eramaad (3,2 ha). Ülevaate maaomandi jaotumisest annavad joonis 2 ja tabel 1.

Kaitseala idaosas asuv niit ja lääneosas Lille talu maal kaitsealale jääv niit on võsastumise ja metsastumise tõttu oma väärtuse Natura elupaigana minetanud. Rukki maaüksusele jääv puistu on olnud varem madala koormusega karjatatav mets. Praegu kariloomi enam ei ole ja karjaaiad on lagunened. Metsaalust risustab vana okastraat.

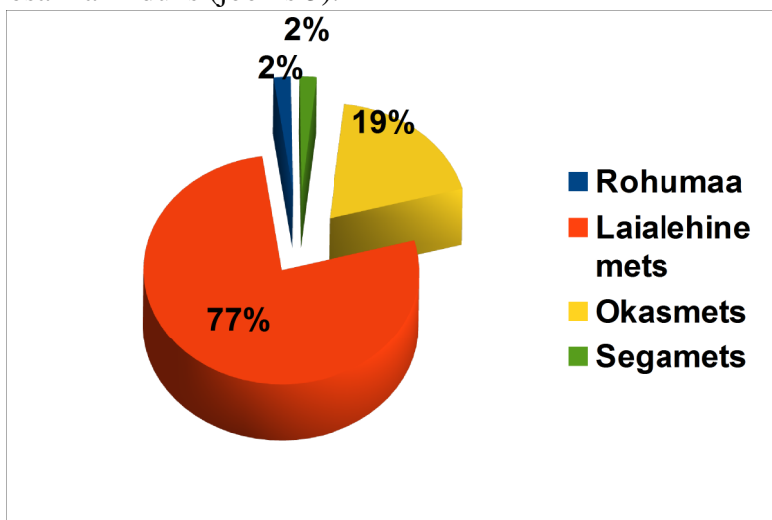
Joonis 2. Maaomand Mihkli looduskaitsealal. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-kaardirakendus)

Tabel 1. Mihkli looduskaitsealale jäävad maaüksused

Maaüksus	Tunnus	Küla	Pindala
Mihkli tammik 1	33403:001:0200	Mihkli küla	71,17
Mihkli tammik 2	33403:001:0203	Mihkli küla	13,72
Rukki	33403:001:0047	Mihkli küla	2,72
Lille	33403:001:0048	Mihkli küla	0,49

Vea tõttu katastripiiride ja kaitseala piiri vahel, ei ühti maaüksuste pindala täpselt kaitseala pindalaga.

Natura 2000 standardandmebaasi andmete alusel jaguneb kaitseala kõlvikuliselt peamiselt metsaks ja vähesel osal ka niiduks (joonis 3).

Joonis 3. Mihkli kaitseala kõlvikuline jaotus

1.3. Huvigrupid

- **Keskkonnaamet** - kaitseala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala eesmärgiks olevate loodusväärtuste soodne seisund. Selle saavutamiseks on vajalik sujuv koostöö Keskkonnaameti töötajate, maaomanike ja vajalike tööde läbiviijatega.
- **RMK** – ala külastuse korraldaja- külastusobjektide rajaja ja hooldaja ning loodushoiutööde läbiviija riigi maadel, piiritähiste paigaldaja ja hooldaja.
- **Maaomanikud** – omandi kasutamine, metsa majandamine, kaitseväärtusi mittekahjustavate tegevuste elluviimine, Natura toetused, maamaksu soodustused. Maaomanikele on eelkõige oluline selgete maa kasutamise tingimuste ja vajalike hooldustööde juhiste olemasolu.
- **Loodushuviline** – kaitseala loodusväärtustega (tammik, linnud, taimed jne) tutvumise võimalused, info kaitseala ja selle väärtuste kohta.
- **Jahimehed** – ulukivarude kasutamine. Jahiseltsile on olulised eelkõige suurulukijaht ja suurulukite lisasöötmine.

1.4. Kaitsekord

Kaitseala kuulub tervikuna Mihkli sihtkaitsevööndisse.

Vastavalt kehtivale kaitse-eeskirjale (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13131052>) (lisa 1) on kaitsealal üldjuhul keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine. Lubatud on kuni 30 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades.

Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) puu- ja põõsarinde harvendamine ning kuivanud puude, okste ja tuulemurru koristamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- 2) poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks karjatamine ja rohu niitmine;
- 3) uute teede ning liinirajatiste rajamine;
- 4) olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd;
- 5) ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine.

1.5. Uuritus

1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Mihkli maastikuala käsitlevatest inventuuridest on olulisem 2002. aastal läbi viidud Natura elupaikade inventuur. Natura elupaikade inventuuri tulemusena on Mihkli kaitsealast suurem osa (86,58 ha) kaardistatud kui vanad laialehised metsad (9020*). Vähesel määral (2 ha) on siin ka liigirikkaid niite lubjavaesel mullal (6270*).

2008. aastal paigaldati tammikusse, kui unilaste potentsiaalsesse elupaika pesakaste, eesmärgiga selgitada unilaste ja teiste õõnsusi kasutavate imetajate esinemist. Sellest ajast on pesakastide asustatust kontrollitud projektipõhiselt, mida on finantseeritud erinevatest rahastusallikatest.

Liikide põhjalikumaid inventuure Mihkli looduskaitsealal seni tehtud ei ole. Kaitsealuseid lindude, seente ja taimede leiukohti on registreeritud muude tööde käigus.

Kaitsekorralduskava koostamise käigus täpsustati kaitsealal eesmärgiks seatud liikide leiukohti. Välitööde käigus registreeriti I kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluva leht-kobartoriku (*Grifola frondosa*) esinemine. Samuti leiti juurde mitmeid II kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluva roheline kaksikhamba (*Dicranum viride*) kasvukohti. Tähelepanu vääriwad ka lindudest kodukaku (*Strix aluco*), peoleo (*Oriolus oriolus*), raudkulli (*Accipiter nisus*), rukkiräägu (*Crex crex*) ja väänkaela (*Jynx torquilla*) esinemine kaitsealal.

1.5.2. Riiklik seire

Praegu on Mihkli tammik vaid ühe liigi - roheline kaksikhambas (*Dicranum viride*) seirealaks. Vaatlusi on alal tehtud 2004. aastal.

1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus.

Mihkli tammik on soodne elupaik erinevatele linnu, taime, sambla, seene ja putuka liikidele, kes asustavad vanasid loodusmetsi. Ülevaade neist on lünklik ja seetõttu on kavandatud liikide koosseisu, asukoha ja ohtruse välja selgitamiseks teostada vastavad inventuurid.

2. Väärtused ja kaitse-eesmärgid

Mihkli looduskaitseala peamiseks väärtuseks on liigirikas tammik ja tamme-segapuistud ning kaitse-eesmärgiks nende kaitse ja säilitamine. Loodusalana Natura võrgustikku kuuludes on eesmärgina välja toodud Loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) ja vanad laialehised metsad (9020*) ning II lisas nimetatud liik, roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*), kelle isendite elupaika kaitstakse (EELIS). Lisaks eraldati käesolev kava koostamisel tehtud täpsustamitel elupaigatüübist 9020* välja vanade loodusmetsade elupaigatüüp (9010*), mis kuulub ka Loodusdirektiivi I lisa nimekirja.

2.1. Kaitsealused liigid

Kaitsealal on registreeritud järgmised kaitsealused liigid:

seentest I kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluv leht-kobartorik (*Grifola frondosa*) ning II kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluvad lilla kukeseen (*Cantharellus melanoxeros*) ja Bloxami punalehik (*Entoloma bloxamii*);

taimedest loodusdirektiivi II lissasse ja Eestis II kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluv samblaliik - roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*);

lindudest Eestis III kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluvad kodukakk (*Strix aluco*), peoleo (*Oriolus oriolus*), raudkull (*Accipiter nisus*), rukkiräak (*Crex crex*) ja väänkael (*Jynx torquilla*);

imetajatest nii loodusdirektiivi II lissasse kui ka Eestis II kaitsekategooria liikide nimestikku kuuluvad põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*), nattereri lendlane (*Myotis nattereri*) ja pruun-suurkõrv (*Plecotus auritus*).

2.1.1. Roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*) II kat; LoD II; KE – ei, LoA – jah

Roheline kaksikhammas (foto 1) kuulub Berni konventsiooni I lisa ning Loodusdirektiivi II lisa liikide nimekirja. Eestis on ta alates 1994. aastast II kaitsekategooria liikide nimestikus. Roheline kaksikhammas on arvatud alates 1988. aastast Eesti liikide punasse nimestikku ohulähedaste liikide (NT) kategooriasse. Uuringute kohaselt eelistab ta kasvada peamiselt tammede vanadel elusatel või mahalangenud ja vähekõdunenud tüvedel või murdunud horisontaalsetel jämedatel oksaharudel, harvem ka teiste lehtpuude elustüvedel või tüügastel.

Foto 1. Roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*). Foto autor Uudo Timm.

Liigi seisundi jälgimiseks alustati riiklikku seiret 1997. aastal ning üks seireala asub Mihkli tammikus.

Viimati seirati ala 2008. aastal. Vaatlusalal esines roheline kaksikhammas kolmel tammel. Võrreldes eelmise seirekorraga (2004) on sambla laikude pindala seireruudus suurenenud ja registreeritud on uusi laike (uus laik ka ühel uuel tammel). Liik on vegetatiivne. 2004. aastal loendati seireruudus 5 laiku, 2008. aastal loendati suurematele lisaks veel 4 väiksemat (á ca 0,5 cm²) tutikest. Laigud on ümbritsetud enamasti läik-ulmiku (*Hypnum cupressiforme*) vaibaga. Laikude kogupindala on 23 cm², seega on pindala võrreldes eelmise seireajaga suurenenud enam kui 2 korda. Liigi seisundit seirealal võib lugeda heaks (Ingerpuu, Vellak 2008). Rohelise kaksikhamba riikliku seire järgmine seirekord on 2017. aastal, mille käigus tuleb hinnata parameetreid, mida on kirjeldatud rohelse kaksikhamba kaitse tegevuskavas (Vellak 2011). Aastal 2012 kaitsealal tehtud vaatlustel leiti, et sammal esineb suuremate laikudena horisontaalsetel pindadel valgusrikkamates kohtades. Kasvukohtade ülevaatusel põhjal jäi üldmulje, et väga tiheda alusmetsaga varjulistes kohtades rohelist kaksikhammast ei leidu.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: roheline kaksikhamba kasvukohti on vähemalt 5 ja seisund on hea
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: teada on tingimused, mis tagavad liigile soodsa seisundi, antud on hinnang liigi elujõulisusest tema kasvukohtades. Teada on vähemalt 5 roheline kaksikhamba laiku
- *Mõjutegurid ja meetmed*

Positiivsed mõjutegurid:

- liigi kasvukohad asuvad sihtkaitsevööndis

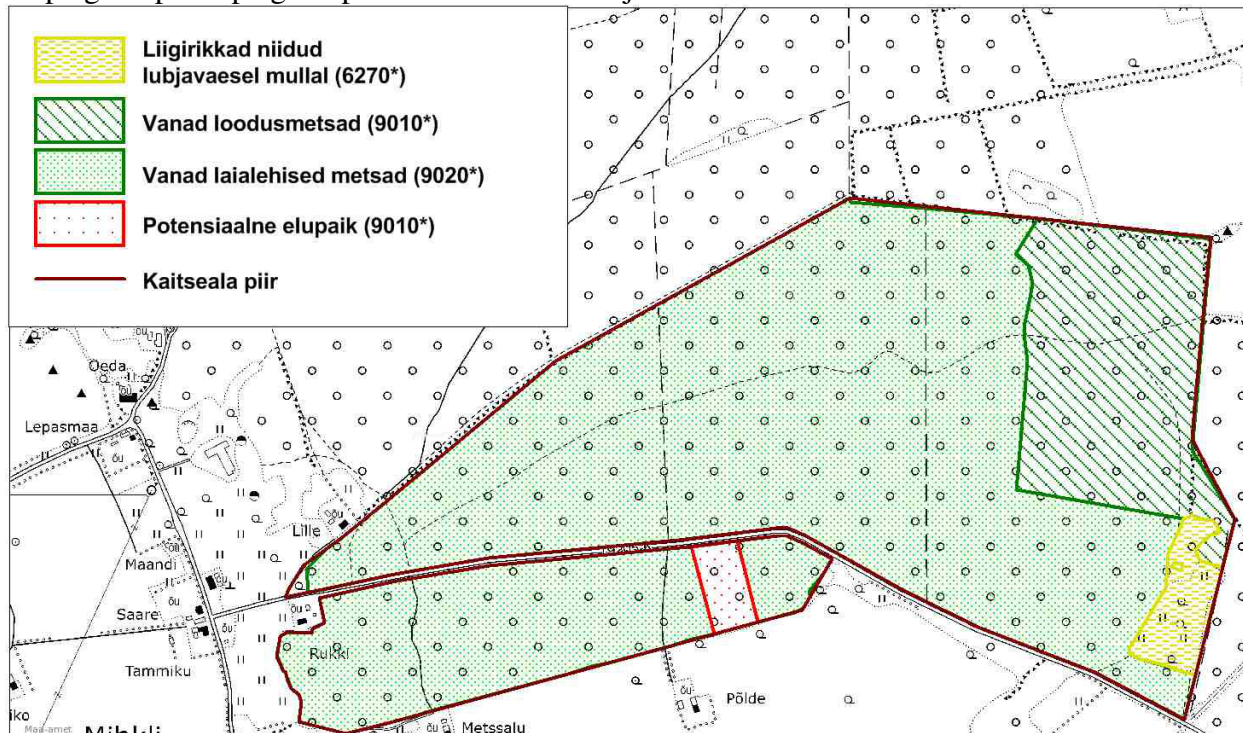
Negatiivsed mõjutegurid:

- koosluste killustumine

Meede: liigi leiukohtade täpne kaardistamine

2.2. Kooslused

Mihkli loodusala kaitse-eesmärkideks on seatud Loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid: liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) ja vanad laialehised metsad (9020*). Lisaks on andmete uuendamisel väljaeraldatud vanade loodumetsade (9010*) elupaigatüüp. Elupaigatüüpide levik on esitatud joonisel 4.

Joonis 4. Mihkli looduskaitseala elupaigatüübid. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-kaardirakendus)

2.2.1. Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) LoD II; KE – ei, LoA –jah

Liigirikkeid niite lubjavaesel pinnal on Natura inventuuri andmetel Mihkli looduskaitsealal veidi üle 2 ha, kuid praeguseks on endisest metsavahikohast põhja poole jääv ala olulisel määral kinni kasvanud. Praeguseks on poolloodusliku elupaiga toetuskõlbliku ala suurus 1,52 hektarit, mis moodustab ligikaudu 2 % kogu kaitseala pindalast.

Kaitsealale jäävat niitu pole enam aastaid niidetud ega karjatatud, mistõttu ka selle lõunapoolsemale osale on hakanud kasvama noor männik ja lehtpuu võsa. Niidule rajatud jahiulukite söödaplats on olulise negatiivse mõjuga tegur. Viljajätmetega tuuakse niidule põlluumbrohtude seemneid. Söödaplatsi ümbruse rohukamar on metssigade poolt üles tuhitud ja soolaku ümbruses rohukamar hävinud. Märjal ajal niidul traktoritega sõitmise tagajärjel on niidul rööpaid.

Kaitseala niitude seisund on halb. Niidu elupaigatuübi säilitamine pole kaitsealal edaspidi otstarbekas, kui kohe ei asuta niite taastama ja hooldama.

Esialgul on eesmärk hooldada 1,5 ha suurust ala ja kaitsekorralduskava perioodi lõpuks taastada hoolduskõlblikuks kogu ala so 2,1 hektarit. Niitude hooldamiseks ettenähtud toetus on põllumajandusministri määruse nr 19 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord aastateks 2007–2013“ kohaselt 185,98 € hektari kohta. Poollooduslike koosluste taastamise toetus lähtudes keskkonnaministri määrusest nr 62 „Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord, nõuded toetuse maksmiseks ja toetuse määrad“ on hõreda (liituvus 0,2-0,4) üle 1,5 meetri kõrguse võsa korral 250 € hektari kohta (Riigiteataja).

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: heas seisundis (B) olevate liigirikaste niitude esinemine vähemalt 2,1 hektaril
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: rahuldavas seisundis (C) olevate liigirikaste niitude esinemine vähemalt 2,1 hektaril.

• Mõjutegurid ja meetmed

Negatiivsed mõjutegurid:

- karjatamise lõppemine
- niitmise lõppemine
- võsastumine/metsastumine
- jahiulukite lisasöötmine
- transpordivahenditega niidul sõitmine

Meede:

koosluse hooldus- ja taastamistöde korraldamine ja teostamine kasutades pinnast mittekahjustavat tehnikat

söödaplatsi likvideerimine

2.2.2. Vanad loodusmetsad (9010*) LoD I; KE – ei, LoA –ei

Natura 2000 inventuuri (teostatud aastal 2002) kohaselt on alal ainsaks metsaelupaigaks vanad laialehised metsad. Käesoleva kava koostamisel teostatud andmete kontrollil leiti, et ala kirdeosas on tegemist männi- ja kuuseenamusega metsaga ja kus leidub mõni protsent ka kaske

ja tamme. Metsaregistri kohaselt on sealsed männid ja kuused on valdavalt üle saja aasta vanad (Metsaregister). Väljaeraldatud polügooni vana loodusemetsa suuruseks on 14,4 hektarit ja seisund on B. Kaitseala lõunapoolsel lahustükil asub 1,1 hektari suurune polügoon, mida võib käsitleda potentsiaalse vanade loodusemetsade elupaigana (joonis 4). Hetkel on tegemist ca 70 aastase kuuseenamusega metsatükiga. Kolmekümne aasta perspektiivis (so pikaajaline kaitse-eesmärk) on sihtkaitsevööndi režiimi tingimustes võimalik koosluse areng elupaigatüübiks vanad loodusemetsad.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 15,5 hektaril
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 14,4 hektaril

- *Mõjutegurid ja meetmed*

Positiivsed mõjutegurid:

- mets asub sihtkaitsevööndis

2.2.3. Vanad laialehised metsad (9020*) LoD I; KE – ei, LoA –jah

Natura 2000 inventuuri andmetel leidub vana laialehist metsa kaitsealal 86,59 hektaril. Suuremal osal alast kasvab üle 100 aastane tammeenamusega puistu, kus kaasnevateks liikideks on kask ja vaher. Laiguti esineb haaba, mändi ja kuuske, alusmetsa moodustab peamiselt sarapuu. Mets on küllalt tihe. Ala on tõenäoliselt olnud varem kasutusel metsakarjamaana. Metsa servas kulgevad pikalt kiviaiad. Elupaigatüübina on praegu sinne mets heas seisundis ja kõrge väärtusega elupaigakompleks. Samas ei vasta kaitseala kirdeossa jääv männi- ja kuuseenamusega mets vanade laialehiste metsade elupaigatüübile. See ala on määrangult vana loodusemets 9010*. Sellisel juhul jääb vanade laialehiste metsade esinemisala pindalaks ca 71 ha.

Viimase 15 aasta jooksul on lamapuidu kogus metsas oluliselt kasvanud, kuid tugevasti lagunenu tamme lamapuitu on veel vähe. Sellest tulenevalt on vähe või puuduvad Mihkli tammikus veel paljud lagupuiduga seotud liigid.

Kaitseala servaalal, Metssalu talu põhjapiiril, on riigimaale ladustatud jäätmeid, naftasaadustega tsistern ja vana tehnikat (võimalik reostusohu).

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: väga heas seisundis (A) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 71 hektaril
- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 71 hektaril

- *Mõjutegurid ja meetmed*

Positiivsed mõjutegurid:

- mets asub sihtkaitsevööndis

Negatiivsed mõjutegurid:

- risustamise oht vana tehnika ja prügipaigad

Meede: prügi ja jäätmete koristuse korraldamine ja teostamine

3. Ala ja selle väärtuste tutvustamine ning külastuskorraldus

Mihkli looduskaitseala on hästi ligipääsetavas kohas: asub Mihkli–Tammaru maantee ääres, mis viib ka Avaste looduskaitsealale ning Kurese maastikukaitsealale. Peale tammiku käiakse uudistamas kaitsealast lõunasse jäävat lagedal kasvavat kahte suurt tamme. Üks neist, noorem, paikneb Põlde talu juures haritava maa keskel. Tamm väärrib üksikobjektina kaitse alla võtmist. Teine, väga vana (umbes 350-aastast) tamm asub Põldaru maaüksusel, mis on registreeritud vääriselupaigana (VEP nr.161108). Sellel tammel on osa harusid murdunud ja puu ümbrus metsastub.

Kaitsealal puuduvad spetsiaalsed külastust suunavad teed ja rajad, kuid on olemas pinnaseteed ja vanad sihid mida mööda on hõlbus liigelda ja tänu soodsale asukohale on siin külastajaid piisavalt.

Hetkel on kaitsealale paigaldatud 2 infostendi, mõlemad kaitseala lääneosas. Eelmise kaitsekorralduskavaga oli kavandatud ka matkaraja (õpperaja) rajamine, mida aga praeguseks tehtud pole.

Pärandkultuuriobjektidest on tähelepanuväärsed Kurese- Mihkli põlistee, kiviaiad, karjamaakaev keset tammikut, põline Puskaru (Tammiku) metsavahikoht, „mesipuutamm“ ja endise postijaama asukoht.

Omaette väärtus on ajalooline sihtide- ja teedevõrk, mis on tammikus üsna tihe.

Kõigi nende väärtuste tutvustamiseks on vajalik täiendada infotahvleid uuendatud infoga.

Visioon: Alale ligipääs säilib samas seisundis, külastuse määr ei kahjusta vanu loodusmetsi ja teisi alal esinevaid loodusväärtusi.

Eesmärk: Külastajate arv püsib tasemel, mis ei ohusta hoiualal olevaid kaitstavaid väärtusi, infostendide kaudu tõuseb külastajate teadlikkus Mihkli LKA loodusväärtustest ja paraneb looduses käitumine.

4. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused ja eelarve

4.1 Tegevused

4.1.1. Inventuurid ja seired

Kaitsealuse samblaliigi seire

Kuna roheline kaksikhammas (loodusdirektiivi II lisas nimetatud liik) on riiklikult seiratud liik, siis vastavalt seireintervallile jääb järgmine seire aastasse 2017.

Elupaikade inventuur

Kuna käesoleva kava koostamiseks elupaigainventuuri ei teostatud ja parandused tehti peamiselt kaardipõhiselt, siis on vajalik enne järgmist kaitsekorraldusperioodi inventuur teostada.

Kaitstavate soontaimede inventuur

Vanade loodusmetsade elupaik on sobilik kasvukoht mitmele kaitsealusele taimeliigile. Lisaks hetkel teada olevatele liikidele on täpsema ülevaate saamiseks vajalik teostada kogu alal soontaimede inventuur, ühtlasi piiritledes kaitstavate liikide elupaigad ja leiukohad.

Linnustiku inventuur

Osade linnuliikide, näiteks rähnide jaoks, omavad kaitseala kõrge vanusega metsad arvestatavat tähtsust. Välitöödel, mis tehti roheline kaksikhamba kasvukohtade tuvastamiseks kohati või kuuldi selliseid kaitsealuseid linnuliike nagu kodukakk, rukkirääk, raudkull ja väänkael. Selgeks liigiliseks ülevaateks tuleb teostada metsalinnustiku inventeerimine.

Putukate inventuur

Surnud ja kõdunevat nii seisvat kui lamapuitu asustavad mitmed putukaliigid, näiteks mardikad, puidumesilased ja siklased, kelle hulgas võib nii mõnedki haruldused leida. Suhteliselt vähe uuritud teema selgitamiseks teostatakse putukate inventuur.

4.1.2. Hooldus- ja taastamistegevused

Poolloodusliku koosluse hooldamine ja taastamine

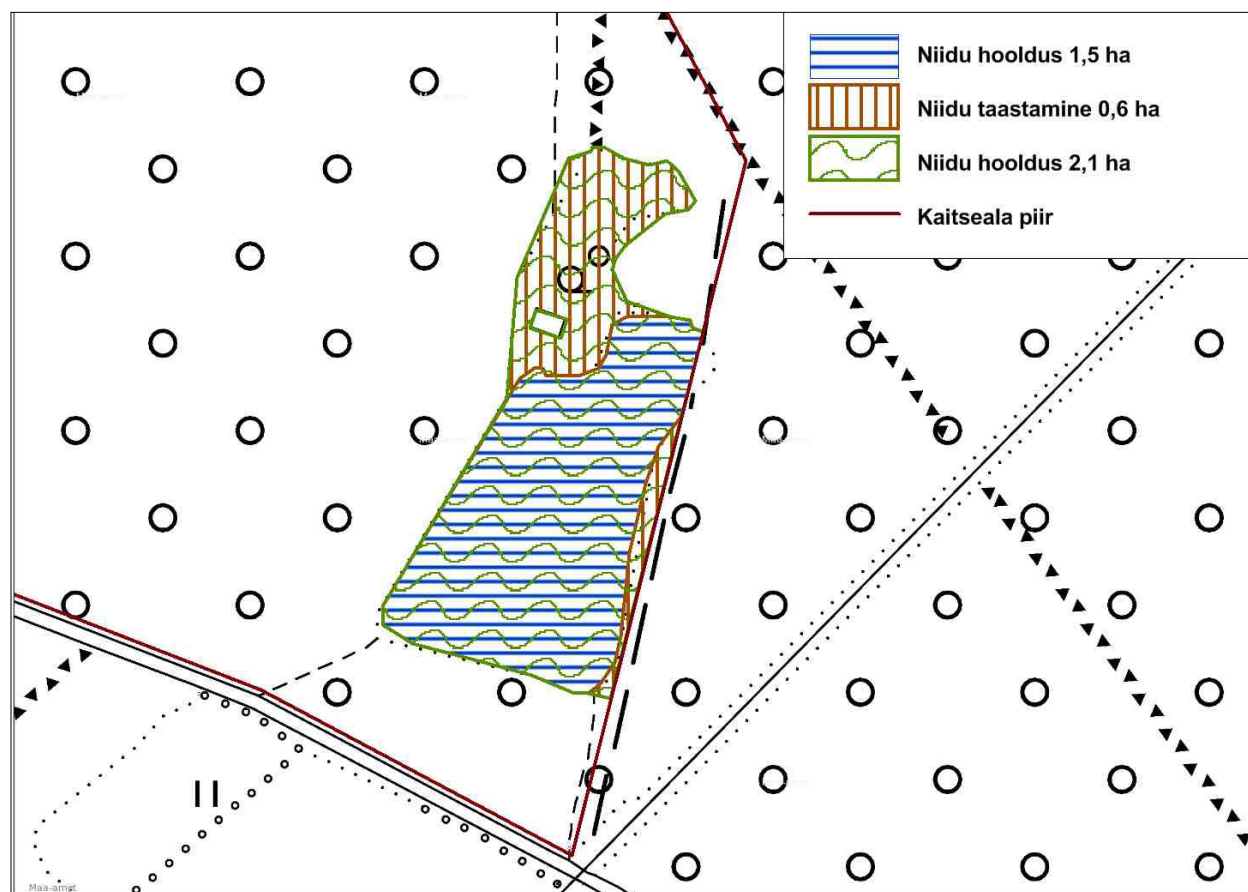
Kaitseala kaguossa jääb niit, mis on mõnda aega hooldusest väljas olnud ja hakanud võssa kasvama. Elupaigatüübi kuivad niidud lubjarikkal mullal, säilimiseks on tarvis ala jälle hooldusesse võtta. Toetuskõlblikuks on hetkel määratud ca 1,5 ha suurune ala. Selle hooldamine tuleb võtta I prioriteediks. Taastada ja hooldusesse võtta tuleb veel 0,6 ha niitu (joonis 6).

Ulukite söötiskoha ja soolaku likvideerimine

Söödaplats ja soolaku muudavad kaitseala ökosüsteemide tasakaalu ning on sobimatud kaitsealal. Vajalik on mõlemad objektid likvideerida.

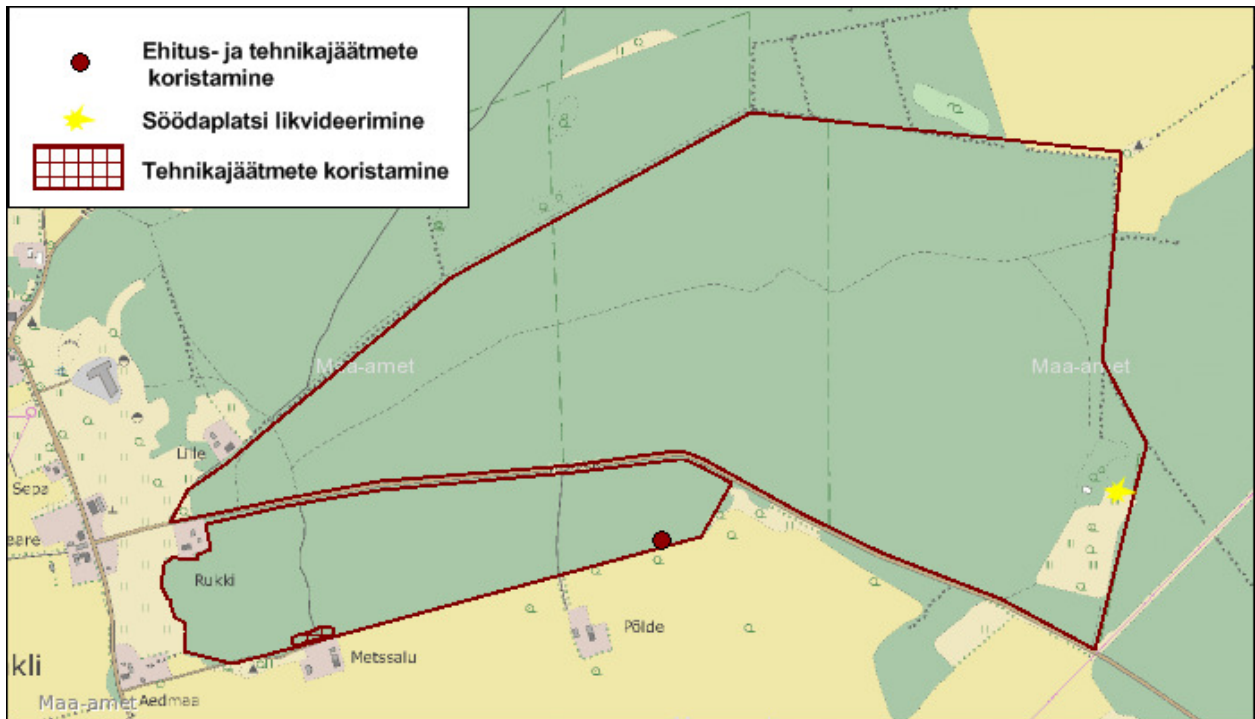
Ehitus- ja tehnikajäätmete koristamine

Kaitseala lõunaosas on mitmes kohas ladustatud ehitusjätmeid ja vana tehnikat (joonis 5), mis tuleb esimesel võimalusel ära koristada.

Joonis 5. Poolloodusliku koosluse hooldamine ja taastamine. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maaameti WMS-kaardirakendus)

Joonis 6. Hooldatavate objektide paiknemise skeem. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-kaardirakendus)

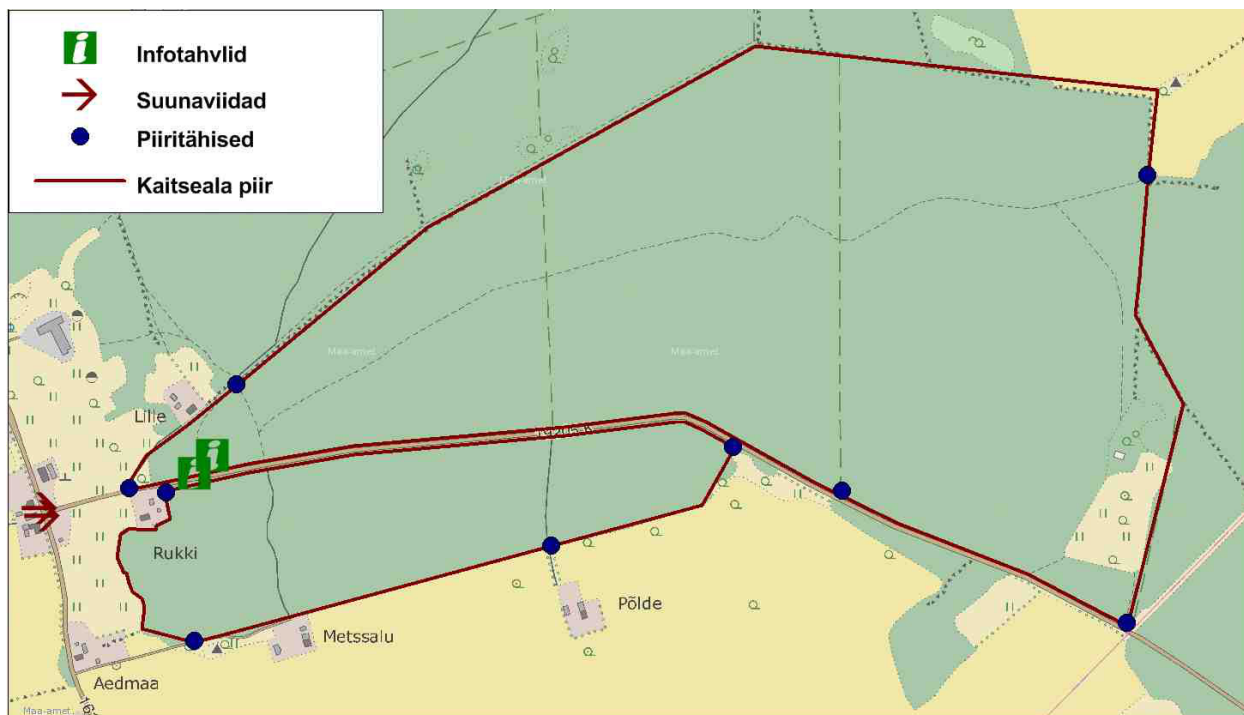
4.1.3. Taristu

Kaitseala tähiste ja viitade hooldus

Mihkli looduskaitseala välispiir on tähistatud üheksa keskmise suurusega piiritähisega (joonis 7) tekstiga „Mihkli looduskaitseala“. Tähised on paigaldatud 2012. aastal. Mihkli tammikule osutavad metallist suunaviidad tekstiga „Mihkli tammik 0,2“, mis asuvad Mihkli –Tammaru tee ristis. Suunaviitu on kaks ja need on kinnitatud maantee suunaviitadega ühele alusele. Suunaviitade hooldustöid teostab Maanteeamet. Jooksva tööna tuleb arvestada piiritähistuse hooldamisega juhul kui mõni tähis peaks vajama asendamist või tagasi paigaldamist.

Infostendide uuendamine

Kaitsealale on paigutatud kaks infotahvlit, mis tutvustavad Koonga valda, selle ajalugu ja looduväärtusi. Vajalik on tahvritel kajastatud info uuendamine. Infotahvlite asukoht on toodud joonisel 7.

Joonis 7. Kaitseala tähiste, suunaviitade ja infotahvlite paiknemise skeem. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-kaardirakendus)

4.1.4. Kaitsekorralduskava vahehindamine ja uue kava koostamine

Kaitsekorralduskava eelarve osa on vajalik korrigeerida jooksvalt vastavalt inflatsioonile ja muutunud hindadele. Kaitsekorralduskava perioodi viiendal aastal (2017) teostatakse kava vahehindamine ja lõpus 2022. aastal tuleb koostada järgmiseks perioodiks uus kava.

4.2 Eelarve

Eelarve tabelisse 2 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 2. Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduslikud tegevused, eelarve ja ajakava

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Kokku
					Sadades eurodes										
Inventuurid ja seired															
4.1.1	Kaitsealuse samblaliigi seire	Riiklik seire	KA	II					X						X
4.1.1	Elupaikade inventuur	Inventuur	KA	II									X		X
4.1.1	Kaitstavate soontaimede inventuur	Inventuur	KA	II									X		X
4.1.1	Linnustiku inventuur	Inventuur	KA	III									X		X
4.1.1	Putukate inventuur	Inventuur	H	III			10								10
Hooldus ja taastamine															
4.1.2	Niidukoosluse hooldus (1,5 ha),	Koosluse hooldustöö	RMK	I	2,7	2,7									5,2
4.1.2	Niidukoosluse hooldus (2,1 ha)	Koosluse hooldustöö	RMK	I			3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	31,2
4.1.2	Niidukoosluse taastamine (0,6 ha)	Koosluse taastamistöö	RMK	I		1,5									1,5
4.1.2	Ulukite söötiskoha ja soolaku likvideerimine	Hooldustöö	KA/Jahiselts	II	1										1
4.1.2	Ehitus ja tehnikajäätmete koristamine	Hooldustöö	RMK	II	3										3
Taristu															
4.1.3	Tähiste ja suunaviitade hooldus (9+2tk)	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK/MTA	II		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,8
4.1.3	Infotahvlite hooldamine (2 tk)	Infotahvlite hooldamine	RMK/KA/KOV	III		2									2
Kavad, eeskirjad															
4.1.4	Kaitsekorralduskava vahhindamine ja uue kava koostamine	Tegevuskava	KA	I					X					X	X
Kokku					6,7	6,4	14,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	55,7

Kasutatud lühendid: KA – Keskkonnamet; RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus; MTA – Maanteeamet; H – huvilised; X – tegevuste toimumise aeg, mis rahastatakse KA, RMK eelarvest või projektipõhiselt

5. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Kaitsekorralduse tulemuslikkust tuleb kaitsekorraldusperioodi lõpus hinnata väärtuste ja seatud kaitse-eesmärkide kaupa.

1. Kaitstavate liikide osas saab tulemuslikkust hinnata kaitse-eesmärkides kajastatud liikide esinemise alusel antud alal.
2. Elupaikade puhul saab tulemuslikkus hinnata nende esinemisala suuruse, seisundi ja hooldamisvajaduse järgi.

Mihkli looduskaitseala kaitse-eesmärkideks olevate loodusväärtuste kaitse tulemuslikkuse hindamise indikaatorid ja kriteeriumid on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tabel 3. Mihkli looduskaitseala väärtuste kaitse tulemuslikkuse hindamise kriteeriumid.

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium	Tulemus	Selgitus
2.1.1	Roheline kaksikhammas	Leiukohtade arv	5 leiupaika	5 leiupaika	Roheline kaksikhammas esineb vanadel kasvavatel või murdunud tammedel. Leiupaigana käsitletakse siin üksikuid või lähestikku kasvavaid tammesid, millel antud liik kasvab
2.2.1	Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6270*)	Pindala (ha)	1,5 ha	2,1 ha	Hooldatud elupaiga pindala
		Seisund	C	B	
2.2.2	Vanad loodusmetsad (9010*)	Pindala (ha)	14,4 ha	14,4 ha	
		Seisund	B	B	
2.2.3	Vanad laialehised metsad (9020*)	Pindala (ha)	71 ha	71 ha	
		Seisund	B	B	

Kasutatud materjalid

Kirjandus

1. Haberman, H. 1935. Keblaste tammik. – Eesti Loodus 3 (4): 127–129.
2. Ingerpuu, N, Vellak, K. 2008.- Kaitsealuste samblaliikide seire 2008. aasta aruanne
3. Kiristaja, P. 2004. - Mihkli looduskaitseala. Eesti Loodus nr. 2004/07
4. Kiristaja, P; Timm, U. (koost.) 2004.- Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava aastateks 2005-2014
5. Valdmann, Tiit 2001. Mihkli tammiku looduskaitseala kaitse-eeskiri. Pärnumaa Loodusmälestiste Sihtasutus. Pärnu.
6. Vellak, K. 2011. a - Rohelise kaksikhamba (*Dicranum viride*) kaitse tegevuskava.

Andmebaasid

7. EELIS (Eesti looduse infosüsteem). Seisuga oktoober 2012
8. Maa-amet. Seisuga oktoober 2012
8. Metsaregister. Seisuga jaanuar 2013
9. Riigiteataja. Riigiteataja. Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord, nõuded toetuse maksmiseks ja toetuse määrad. <https://www.riigiteataja.ee/akt/112012011012?leiaKehtiv> seisuga märts 2013
10. Riigiteataja. Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri. (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13131052>) seisuga märts 2013
11. Riigiteataja. Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord aastateks 2007–2013. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121042011005?leiaKehtiv> seisuga märts 2013

LISAD

Lisa 1

Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri

Lisa 2

Natura 2000 standardandmebaasi muutmise ettepanek

Lisa 3

Mihkli looduskaitsealaväärtuste koondtabel

Lisa 4

Avalikustamise materjalid

Lisa 1. Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri

Mihkli looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 12.02.2004 nr 36

[RT I 2004, 9, 54](#)

jõustumine 29.02.2004

Määrus kehtestatakse « [Kaitstavate loodusobjektide seaduse](#) » § 5 lõike 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Mihkli looduskaitseala (edaspidi kaitseala) on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a määruse nr 242 alusel looduskaitse alla võetud botaanilis-zooloogilise kaitseala Mihkli tammik baasil.
- (2) Kaitseala eesmärk on liigirikka tammiku ja tamme-segapuistute kaitse ja säilitamine.
- (3) Kaitseala maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndisse.
- (4) Kaitseala (sihtkaitsevööndi) piir kantakse maakatastrisse.

§ 2. Kaitseala piir

- (1) Kaitseala piir kulgeb Koonga vallas Halinga metskonna maaüksuse 33403:001:0200 edelanurgast mööda selle maaüksuse lõunapiiri esialgu ida suunas, seejärel järgib selle maaüksuse ida- ja põhjapiiri kuni Lille maaüksuse 33403:001:0048 idanurgani; sealt mööda Lille maaüksuse kagupiiri ja selle pikenduseks olevat pinnasteed kuni Mihkli–Tammiku teeni ning mööda nimetatud tee teemaa põhjapiiri kuni Halinga metskonna maaüksuse 33403:001:0200 edelanurgani.
- (2) Kaitseala lahustüki piir kulgeb Koonga vallas Halinga metskonna maaüksuse 33403:001:0203 loodenurgast ida suunas, järgides nimetatud maaüksuse põhja-, ida- ja lõunapiiri ning Rukki maaüksuse 33403:001:0047 lõuna- ja edelapiiri; edasi Rukki maaüksusel mööda metsa piiri põhja suunas kuni Mihkli–Tammiku teeni ja mööda selle teemaa lõunapiiri ida suunas kuni Halinga metskonna maaüksuse 3343:001:0203 loodenurgani.
- (3) Kaitseala piiri kirjeldus on koostatud Eesti põhikaardi (1:10 000), Eesti Metsakorralduskeskuse Halinga metskonna 1997. aasta puistuplaani (mõõtkava 1:20 000) ja maakatastri andmete alusel (mõõtkava 1:10 000) seisuga 13. detsember 2002.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[[RT I 2009, 7, 48](#) - jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEALA KAITSEKORD

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni ning pidada jahti kogu kaitsealal. Eramaal võib liikuda vastavalt «Asjaõigusseadusele» ja «Kaitstavate loodusobjektide seadusele».

(2) Kaitsealal on lubatud kuni 30 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(3) Kaitsealal on valitseja nõusolekul lubatud:

1) puu- ja põõsarinde harvendamine ning kuivanud puude, okste ja tuulemurru koristamine vastavalt kaitseesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;

2) poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks karjatamine ja rohu niitmine;

3) uute teede ning liinirajatiste rajamine;

4) olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd;

5) ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine.

(4) Kaitseala piires kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga:

1) katastriüksuse kõlvikute piiride muutmine;

2) maakorralduskava enne selle kinnitamist;

3) metsamajandamiskava enne selle väljastamist metsaomanikule;

4) detailplaneering ja üldplaneering enne nende «Planeerimisseaduse» kohast vastuvõtmist;

5) projekteerimistingimused ja ehitusprojekt enne ehitusele ehitusloa andmist.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud §-s 4 lubatud tegevus.

(2) Kaitsealal on keelatud jalgrattaga sõitmine väljaspool teid ja radu ning mootorsõidukite ja maastikusõidukitega sõitmine ning nende parkimine väljaspool selleks määratud teid ja parklaid, välja arvatud järelevalve-, teadus- ja päästetöödel ning määrusega lubatud metsatöödel.

§ 6. Teadusalased välitööd

Teadusalaseid välitööd tehakse kaitsealal «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» § 25 alusel kehtestatud korras.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja nõusoleku saamiseks määruses sätestatud juhtudel peab vastava loa, projekti või kava kooskõlastuse taotleja esitama kaitseala valitsejale kirjaliku taotluse.

(2) Kaitseala valitseja vastab nii taotlejale kui ka vastava loa andjale kirjaliku nõusoleku andmisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste seadmisega või motiveeritud keeldumisega hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist.

(3) Keskkonnamõju hindamise vajaduse korral on kaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni keskkonnamõju heakskiidetud aruande saamiseni, teavitades sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka loa andjat.

(4) Kaitseala valitseja vaatab metsaraie taotluse läbi ja annab kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist metsakoosluse liikide ning vanuse mitmekesisuse säilitamise eesmärgist tulenevalt oma kirjaliku nõusoleku ja seab vajaduse korral omapoolsed tingimused või esitab motiveeritud keeldumise.

§ 8. Metsa kaitse-eesmärk

Kaitseala metsa kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

Lisa 2. Natura standardandmebaasi elupaigaandmestiku muutmise ettepanek

Loodusala kood	Loodusala nimi	Natura 2000 loodusalade standard-andmebaasi andmestik					Uus andmestik					Põhjendused
		I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			
		Kood	Katvus [ha]	A B C D	A B C		Katvus [ha]	Andmete kvaliteet	A B C D	A B C		
					Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund				Üldhinnang	Esinduslikkus	
EE0040307	Mihkli	9010*	puudub	puudub	puudub	puudub	14,4	keskmine	B	B	B	Välja eraldatud varasemast, vanad laialehised metsad (9020*), elupaigatüübist
		9020*	86,59	B	B	A	70,71	keskmine	B	B	A	Pindala vähenemine on seotud elupaigatüübi vanad loodumetsad (9010*) välja eraldamisega alast.

Lisa 3. Mihkli looduskaitseala väärtuste koondtabel

Jrk	Väärtus	Kaitse-eesmärk (30 aasta periood)	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused (kava periood)
2.1. Elustik					
2.1.1	Roheline kaksikhammas (<i>Dicranum viride</i>)	Rohelise kaksikhamba kasvukohti on vähemalt 5 ja seisund on hea	Koosluste killustumine	Liigi leiukohtade täpne kaardistamine	Teada on tingimused, mis tagavad liigile soodsa seisundi, antud on hinnang liigi elujõulisusest tema kasvukohtades Teada on vähemalt 5 roheline kaksikhamba leiupaika
2.2. Kooslused					
2.2.1	Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6270*)	Heas seisundis (B) olevate liigirikaste niitude esinemine vähemalt 2,1 hektaril	Karjatamise lõppemine niitmise lõppemine võsastumine/metsastumine transpordivahenditega niidul sõitmine	Hooldustööde korraldamine ja teostamine kasutades pinnast mittekahjustavat tehnikat	Rahuldavas seisundis (C) olevate liigirikaste niitude esinemine vähemalt 2,1 hektaril
			Jahiulukite lisa söötmine	Söödaplatsi likvideerimine	
2.2.2	Vanad loodusmetsad (9010*)	Heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 15,5 hektaril	-		Heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 14,4 hektaril
2.2.3	Vanad laialehised metsad (9020*)	Väga heas seisundis (A) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 71 hektaril	Risustamise oht vana tehnika ja prügipaigad	Prügi ja jäätmete koristuse korraldamine ja teostamine	Heas seisundis (B) olevate vanade laialehiste metsade esinemine 71 hektaril

Lisa 4. Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava kaasamiskoosolekute materjalid

Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava koostamisega seonduvalt korraldati kaks kaasamiskoosolekut.

Esimene koosolek viidi läbi Koongas 26. aprillil 2012. Selle koosoleku toimumise kohta ilmus vormikohane kuulutus 19. aprillil 2012 Pärnu Postimehes (Lisa 4a).

Ura maastikukaitseala ja Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskavade koostamine kaasamiskoosoleku protokoll

Koonga vald, 26. aprill 2012

Koosoleku juhataja: Urmas Vahur

U. Vahur: juhatab sisse koosoleku.

Kaitsekorralduskava (KKK) on selline dokument, millega planeeritakse tegevusi 10 aastaks. Mihkli tammik. Seal ei ole vaja otseselt midagi vaja teha (hooldada, ega kujundada), oluline on see, et puistu püsiks. Samas praegu kehtiv kaitse-eeskiri võimaldab Keskkonnaameti nõusolekul puu- ja põõsarinnet harvendada ja tuulemurdu koristada. Mihkli looduskaitsealal on ainult 2 eraomanikku. Koosolekul neid pole. Mihkli probleemiks on see, et keegi on seal kive ära viinud. Tammik vananeb, ei taha uueneda. Haavaenamusega puistus tamm uueneb, aga okaspuu all ei uuene. Kohalike huviks võiks olla tammiku eksponeerimine. Olemasolev teedevõrk on vana. Eksponeerimisele tuleb KKK-s tähelepanu pöörata (liigid, vanametsa protsess). Mihkli tammikus kohalikul elanikul muid kaitsekorralduslikke tegevusi teha ei ole.

Mihkli tammiku lähedal asuvad maaomanikud: Põlde talu territooriumil kasvab tamm. Kas seda saab kaitse alla võtta? Tamme ümbermõõt on üle 5 m. Inimesed käivad seda niikuinii vaatamas.

Kust saab loa mahakukkunud puude koristamiseks?

U. Vahur: Puu kaitse alla võtmiseks saab teha Keskkonnaametile ettepaneku.

Mahakukkunud puude koristamiseks tuleb luba küsida Keskkonnaametist.

U. Vahur: Ura maastikukaitseala. Suur osa eramaadest on olnud karjamaad, osa ka heinamaad. Näitab alasid, kus põhimõtteliselt saab poollooduslikke kooslusi (PLK) taastada. Kui kaitsealal on mets ja olete toetust taotlenud, aga pole saanud, siis pöörduge erametsakeskuse poole, teie mets ei pruugi olla PRIA Natura metsade kaardikihil. Kinnitage, et teie kinnistul on mets ja teil on õigust toetust saada, kuna asub Natura alal.

Kurni talu omanik, kommentaar: 5,5 ha maast jääb kaitsealale. Saab natura metsatoetust.

Ärma-Mihkli mü omanik: kinnistul lepik. Miks peab iga aasta uuesti toetust taotlema?

U. Vahur: paraku ei saa Keskkonnaamet seda süsteemi muuta, et toetust peab igal aastal taotlema. Taotlemisel on tähtaeg.

Kõige olulisem selle kaitseala puhul on veerežiimi hoida ja ka ehk ka taastada. Kuigi kuna kaitsealal asub nõ lohus, siis ei pruugi taastamisel väga suurt efekti olla. Võimalik on poollooduslikel aladel karjatada. Ala eksponeerimine keerukas, halvasti ligipääsetav. Võimalik eksponeerida lõuna- või põhjaotsas. KKK käigus tuleks täpsustada väärtused.

Maaomanik: Kui tahan metsa maha võtta, kas võin?

U. Vahur: Ura maastikukaitsealal on lubatud raiet teha vaid endiste PLK peal juhul kui need lähevad taastamisele. Kaitse-eeskiri lubab ka metsakoosluste kujundamist vastavalt kaitse-eesmärgile, kuid selle vajaduse otsustab igakordselt kaitseala valitseja.

(**N. Saluveer, märkus:** metskoosluse kujundamise vajadus tuleb samuti KKK-ga välja selgitada alast kui tervikust lähtudes. Me ei taha sellist olukorda, kus iga maaomanik hakkab eraldi esitada taotlust koosluse kujundamiseks.)

Endriku-Hansu mü maaomanik: vaadete avamine, kunagi oli päevakorras, nüüd ei lubata midagi teha.

Soo mü maaomanik: on teinud maa omandamise taotluse riigi poolt, endiselt ootel.

U. Vahur: tutvustab KKK koostamise ajakava, teine koosolek toimub augustis, kus tutvustatakse juba KKK projekti. Siis on juba planeeritud ka konkreetsed tegevused.

Madise mü maaomanik hr Piile: Oleks huvitatud karjatamisest, kas võib loomi karjatada? On huvitatud karjatamisest lagedal alal (Soo maaüksuse ümbruses).

U. Vahur: karjatamise vajadust tasub kaaluda KKK koostamise käigus ja uurida, kas kõnealune ala on PLK-na arvel. Madalsoo on karjatamise suhtes tundlik.

Teine kaasamiskoosolek kaitsekorralduskava tutvustamiseks viidi läbi Koongas 25. septembril 2012. Selle koosoleku toimumise kohta ilmus vormikohane kuulutus 15.septembri 2012 Pärnu Postimehes.

Mihkli looduskaitseala kaitsekorralduskava koostamise avalikkuse kaasamise koosoleku

(Koonga 25.september 2012)

protokoll

Osalejad:

1. Marja-Liisa Meriste (Keskkonnaamet)
2. Uudo Timm (KKK koostamise töörühm)
3. Urmas Vahur (KKK koostamise töörühm)
4. Piret Kiristaja (KKK koostamise töörühm)

Päevakord

1. Mihkli KKK, planeeritud tegevuste tutvustamine ja arutelu

Kuna kohalikke maaomanikke koosolekul ei osalenud, andis P.Kiristaja lühiülevaate planeeritud tegevustest ning tekkinud probleemidest.

Arutuse all oli elupaigatüüpide käsitlemine ning nende pindala määramine. Kas jätta kaitseala sees olev haabadega eraldi looduslikule arengule (sel juhul ei vasta see elupaik 9080 kriteeriumidele) või kujundada sellest edaspidi elupaigatüüp 9080 (sel juhul tuleks osa haabasid välja raiuda). Otsustati, et niidukoosluste hooldamist elupaiga tüübi säilitamise eesmärgil ei planeerita, kuna see elupaigatüüp on tänaseks kaotanud oma väärtuse (niit on sisuliselt metsastunud, samuti asub niidul loomade söödaplats). Samas tuleks kord viie aasta tagant allesjäänud niitu niita maastikumosaaiksuse ja rukkiräägu elupaiga säilitamise eesmärgil.

Arutati Mihkli kaitsealale jäävate radade ja sihtide küsimust ning jõuti otsusele, et olemasolevaid radu ja sihte tuleks edaspidi mõõdukalt hooldada (koristada ainult teele kukkunud puud).

Infotahvlite küsimus. Kuna hetkel on kaitsealale ühte kohta paigaldatud 2 infotahvlit (RMK ja valla organiseeritud), tuleks nende tekste korrigeerida, et need teineteist ei dubleeriks, vaid täiendaks.

Arutuse all oli ka kaitseala tähistamine ning ühiselt märgiti kaardile punktid, kuhu oleks vaja tähiseid paigaldada.

Protokollis: Piret Kiristaja

Lisa 4a

KESKKONNAAMET

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

MIHKLI LOODUSKAITSEALA JA URA MAASTIKUKAITSEALA KAITSEKORRALDUSKAVA AVALIKKUSE KAASAMISE KOOSOLEK

Keskkonnaamet teatab, et on algatanud Mihkli looduskaitseala ja Ura maastikukaitseala kaitsekorralduskavade koostamise. Kaitsekorralduskavaga kirjeldatakse ala eesmärgiks olevaid loodusväärtuseid, nende mõjutegurid ja kaitsemeetmed ning koostatakse tegevuste tabel, kus vajalikud tegevused on määratletud koos tõenäolise läbiviimise ajaga ning maksumusega. Kaitsekorralduskava koostaja on Elusloodus OÜ, registrikood 12142107.

Kaitsekorralduskava koostamisprotsessi raames toimub avalikkuse kaasamise koosolek:

- ussikuningapäeval, 26.aprillil 2012 kell 15 00 Koongas, vallavalitsuse hoones, Koonga baari ruumides.

Kohale on oodatud maaomanikud, kohalikud elanikud, ettevõtjad ja teised asjast huvitatud.

Info:

Elusloodus OÜ

Uudo Timm

Tel 513 1389

Urmas Vahur

Tel 534 76454

Keskkonnaamet

Nele Saluveer

Tel 4477376, 530 63 048